

Agonia socialista

Aniré a pams per no prendre mal. Va per endavant que no he votat mai el PSC ni hi he simpatitzat mai gaire políticament. Entre molts altres detalls que no vénen al cas, perquè les ambigüitats discursives m'enenven. Unes ambigüitats, tot sigui dit, inherents a tots els partits majoritaris que aspiren a guanyar eleccions i, estratègicament, abasten un espectre ampli de votants. Ara bé, a Catalunya, en els últims mesos, l'inevitable pressió per alinear-se nacionalment ha soterrat el possibilisme dels discursos polítics a banda i banda del bipartidisme català d'antany.

Òbviament, doncs, el PSC entra en una crisi profunda quan, per força, s'ha de posicionar en l'eix ideològic que va de l'espanyolisme unionista més caspós a l'independentisme sense complexos. De la mateixa manera, CiU —i especialment Unió— comença a trontollar quan Mas posa la directa cap a un escenari de plena sobirania i deixa enrere anys i panys de peix al cove. Tot i patir una davallada, la federació aguanta l'embat a les urnes, però, en el cas del PSC-PSOE, a la pressió nacionalista se suma el desgast de dècades de poltrones a les institucions; la manca de relleus i nous lideratges amb discursos i idees noves, i els casos de corrupció arreu que fan pensar que a can socialista no n'hi ha un pam de net.

Arran de la renúncia de Pere Navarro, l'amic Felip González, home fort del PSC a Manresa i futur alcaldable, va dir a *Regió7* que, a Catalunya, tot va massa ràpid i, per això, el partit no és capaç d'adaptar-se. És cert. Fa quatre o cinc anys, molt pocs ens imaginàvem que el pols independentista acabaria posant contra les cordes l'estat espanyol. La història ens demostra que les revolucions i els canvis socials o de paradigma afluïren després d'un caldo de cultiu més o menys llarg. Tan cert com que, quan irrompen, ho fan tan ràpid que enganxen a més d'un amb els pixats al ventre.

De fet, els fets que canvien l'esdevenir de la història se succeeixen tan ràpid com necessiten aquells que els protagonitzen. I, sortosament, el dia a dia ens continua demostrant que la realitat és sempre molt tossuda. El mateix Felip González, assidu a les accions de la PAHC, sap que, encara que la llei ho posi massa fàcil per desnonar, la resistència i el diàleg poden tirar enrere documents i contractes que, *a priori*, són legalment irrefutables. Les lleis i les normes regulen les relacions entre les persones físiques i jurídiques, però, quan cal, es poden esmenar o canviar si es convé que són injustes o inhumanes.

Aquest principi democràtic tan evident —i, en el cas dels triomfs de la PAHC, tan bellament èpic— és ben equiparable a la reivindicació de sobirania de molts catalans i catalanes. Cal seguir recordant als socialistes que, si realment tots som demòcrates, hem d'acceptar que la legislació vigent no és immutable. I més, quan els drets i les llibertats d'individus i col·lectius es veuen directament o indirectament vulnerats. Per tant, els catalans tenim dret a decidir el nostre futur —tot i els aferraments madrilenys a la sagrada *Costitución*—, de la mateixa manera que els ciutadans espanyols tenen dret a ser tractats de manera igual davant la llei —malgrat haver-hi aforats per donar i per vendre— i a viure en un habitatge digne —encara que les lleis hipotecàries, aprovades per PP i PSOE, no només desnonen, sinó que condemnen famílies de per vida.

L'aforament de la família reial i els desnonaments són legals des del sentit més estricte: del tot. Però són justes? Sembla que els socialistes creuen que sí i, esclar, així els va a Espanya. Paral·lelament, a Catalunya, fins ara, la direcció del partit tampoc ha volgut donar suport a la celebració de la consulta prevista el 9N. El mateix argument per desentendre-se'n: no és legal. Així els va anar a les eleccions europees i així ha acabat Pere Navarro, a qui els dinosaures del *cinturón rojo* han fet fer el paper de la trista figura mentre, a comarques, molts han abandonat el barco o han estripat el carnet.

Des de fa mesos, el debat sobre la paternitat del partit i el projecte polític que cal seguir davant de l'escenari actual són sobre la taula. Des de fora, es visualitzem com mai les dues ànimes dels socialistes catalans. Aquelles ambigüitats de les quals parlava a la capçalera de l'article i que, recurrentment, han anat planant en la trajectòria de la formació des de la mort del dictador i que ja van desembocar en diverses pugnes a finals dels setanta. Quan Joaquim Nadal va ser el cap de llista a la Generalitat, tot i la gran tirada que tenia a Girona on era un alcalde indiscutible —com ho és ara el crític Àngel Ros a Lleida—, el futur Conseller d'Obres Públiques mai va ser considerat un candidat *prou apte* des de l'òptica de l'àrea metropolitana, on ja remenaven les cireres les figures de Corbacho, Montilla i Zaragoza.

Tot i els bons resultats electorals a Catalunya en les successives eleccions espanyoles, els socialistes no van aconseguir governar des de la Generalitat fins que, esgotada l'etapa Pujol, la figura de Pasqual Maragall va saber aglutinar totes les faccions del partit i sumar al *cinturón rojo* les sensibilitats territorials de caire més catalanista agrupats a plataformes com Ciutadans pel Canvi. Un corrent definit en el seu dia com a progressista, federal i republicanista. Tres pedres angulars que, vista la deriva actual dels socialistes a Barcelona i a Madrid, han passat a ser velles i caduques aspiracions anorreades pel discurs erràtic dels d'uns dirigents que donen suport a polítiques de dretes, només parlen de federalisme en clau catalana i aproven la successió *per la patilla* de Joan Carles I.

La justificació de tanta incongruència ha estat l'amnèsia de tòtems socialistes com l'admirat i homònim de l'amic *Felipe*. González va tenir la barra de dir que el PSOE no va ser mai republicà. Ni marxista! Ni federalista! Ni va advocar mai per dir no a la OTAN. Que no som tan rucs! Tot va anar quedant enrere en nom de l'eixamplament de la majoria i la captació del màxim nombre de votants. I, esclar, la negació de les arrels i l'incompliment sistemàtic de promeses electorals han acabat passant factura.

Paral·lelament, i deixant a banda l'eclosió independentista a Catalunya de manera interessada, a la *meseta*, un escut per justificar el daltabaix electoral és el debat ideològic en clau continental i l'enèsima crisi de la socialdemocràcia europea davant de l'onada neoconservadora i els interessos de l'anomenada troica. Ja vam veure els resultats dels socialdemòcrates a les eleccions al Parlament Europeu i l'escàs efecte de primeres espases com l'alemany Martin Schulz o el primer ministre francès d'arrel catalana, Manuel Valls, al míting socialista de Barcelona. Comptat i debatut, i lluny d'obrir una nova etapa com la tercera via implantada per Tony Blair al Regne Unit coincidint amb el tombant del segle, el cap de llista dels socialistes europeus, Martin Schulz, ja va avançar que no posaran traves a la investidura a Brussel·les de l'executiva encapçalada pel conservador luxemburguès Jean-Paul Juncker. En resum, més austeritat i menys solucions per pal·liar el patiment de la ciutadania com s'esperaria d'una formació socialdemòcrata clàssica.

Acabo aquestes ratlles mentre veig al canal 324 com, a Madrid, hi comença a haver moviment per fer entrar aire fresc al partit i, a casa nostra, Núria Parlon diu que afronta el repte de cohesionar una formació que, ara més que mai, es debat entre el sucursalisme d'un PSOE decadent o el ressorgiment d'unes sigles cohesionadores en el passat i sempre associades a una estratègia política més o menys propera a les necessitats dels diferents moments històrics del país: des de la Transició fins a la sentència contra l'Estatut del 2010.